

УДК 614.78:614.484:616.995.132.2

ОЦІНКА ЛАРВІЦИДНОЇ АКТИВНОСТІ МИЛЬНИХ РОЗЧИНІВ

Д. В. Фещенко, к. вет. н., доцент, О. А. Згозінська, к. вет. н., доцент, О. А. Дубова, к. вет. н., доцент,
Т. О. Романишина, к. вет. н., доцент, Д. С. Громада, студент, І. В. Марценюк, студент
(факультет ветеринарної медицини, IV курс)
dolly-d@i.ua

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир, Україна

Поширення сапрозоонозних паразитарних хвороб, у тому числі гельмінтозів, є масштабною проблемою для населення України. Організація профілактичних заходів інфекційного контролю для переривання ланцюга передачі між джерелом збудників та сприйнятливою людиною — першочергове завдання лікарів, а процедура антисептики рук — стартовий етап у системі біо-захисту кожної людини від зараження збудником інфекції.

У багатьох соціальних установах — школах, дитячих садочках, туристичних центрах, місцях громадського харчування для гігієни рук як дешевий та доступний дезінфектант використовується тверде ($C_{17}H_{35}COONa$) або рідке ($C_{17}H_{35}COOK$) мило. Основними компонентами мила є розчинні солі насичених жирних кислот — наприклад, стеарат натрію. Мило має властивості поверхнево-активної речовини, яка ефективно видаляє забруднення. Однак постає питання ефективності звичайної процедури миття рук з милом для знищення личинок гельмінтів, що можуть перебувати на поверхні шкіри людини. Метою роботи стало тестування ларвіцидної активності різних мильних розчинів стосовно *Strongyloides spp.*

Матеріалом досліджень обрано водні розчини господарського 72 % і туалетного мила виробництва ТОВ «Слобожанський миловар» (Україна). Для визначення ларвіцидних властивостей мильних розчинів, які зазвичай отримуються за миття рук, ми крапельно наносили їх безпосередньо на личинки *Strongyloides spp.*, які попередньо отримали культивуванням у фекаліях за методом Харада та Морі. Процедуру тестування проводили у п'яти повторностях на предметному склі під мікроскопом, життєдіяльності личинок оцінювали візуально.

Вибір саме філярієподібних личинок *Strongyloides spp.* як тест-об'єкту зумовлений тим, що вони є збудниками гельмінтозів людини і тварин. Це нематоди з унікальним циклом розвитку — чергування вільно існуючого та паразитичного поколінь. На їх розвиток визначальний вплив мають фактори навколишнього середовища.

Один з механізмів зараження людини і тварин стронгілоїдами — аліментарний, причому він може охоплювати всі свої шляхи: харчовий, водний, контактний-побутовий. Небезпека проковтування людиною або твариною інвазійної філярієподібної личинки посилює значення регулярної гігієни рук.

У процесі експерименту було отримано такі результати:

Тестований розчин	Туалетне мило	Господарське мило 72 %
Час загибелі	5 хв	миттєво

Для засобу, який забезпечує гігієну рук людини, 5-хвилинний термін загибелі личинок *Strongyloides spp.* надто великий, оскільки звичайний час миття рук не перевищує 2–3 хв. Таким чином, використання твердого туалетного мила у різних соціальних установах не може забезпечити достатню ларвіцидну ефективність і запобігати зараженню гельмінтозами, зокрема стронгілоїдозом. Стосовно філярієподібних личинок *Strongyloides spp.* водний розчин 72 % господарського мила має високу ларвіцидну ефективність, а туалетного мила — недостатню.